
Raport analizy raportów PKA

Przygotowali:

dr inż. Cezary Odrzygóźdź

dr Patryk Tomaszewski

r.pr. Wojciech Kiełbasiński

mgr inż. Jakub Szczepkowski

mgr Michał Horajski

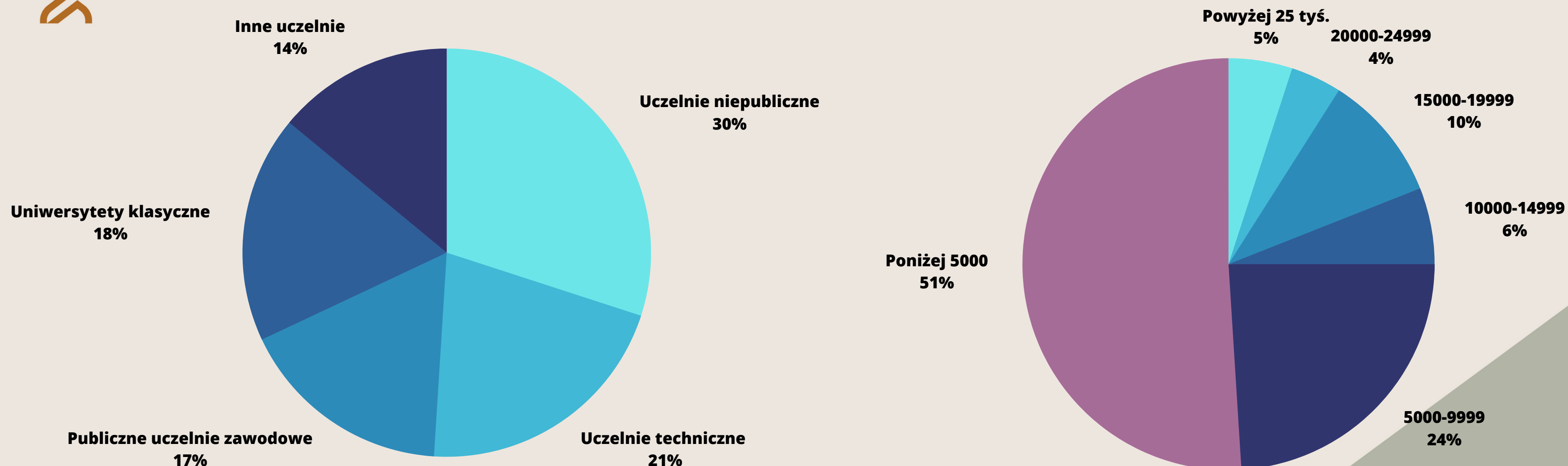

Abstrakt

W ramach prowadzonych badań, wykonana została analiza 100 raportów Polskiej Komisji Akredytacyjnej, które stanowiły źródło informacji. Przeprowadzona analiza dotyczyła kryterium 6 PKA, które odnosi się do współpracy uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym (OSG) i jego zaangażowania w procesie kształcenia. Przeprowadzonej analizie podlegały wyłącznie kierunki praktyczne na polskich uczelniach, zarówno publicznych jak i prywatnych. **Celem badań było sprawdzenie jakie znaczenie dla kierunków praktycznych odgrywa otoczenie społeczno-gospodarcze oraz jakie różnice można odnotować między uczelniami w zależności od typu uczelni.**

2. Metryczka

Analizie podlegały **uczelnie publiczne**, stanowiące 70%, podzielone na:

Uniwersytety klasyczne 18%, uczelnie techniczne 21%, Publiczne Szkoły Zawodowe 17%, Inne uczelnie do których zaliczano Uniwersytety Ekonomiczne, Uniwersytety Medyczne, Uniwersytet Przyrodniczy 14%. oraz **uczelnie niepubliczne** stanowiące 30%.

Badane uczelnie miały zróżnicowany rozmiar. Najwięcej analizowanych uczelni ma mniej niż 5000 studentów. 24% stanowiły uczelnie w przedziale 5000-9999 studentów.

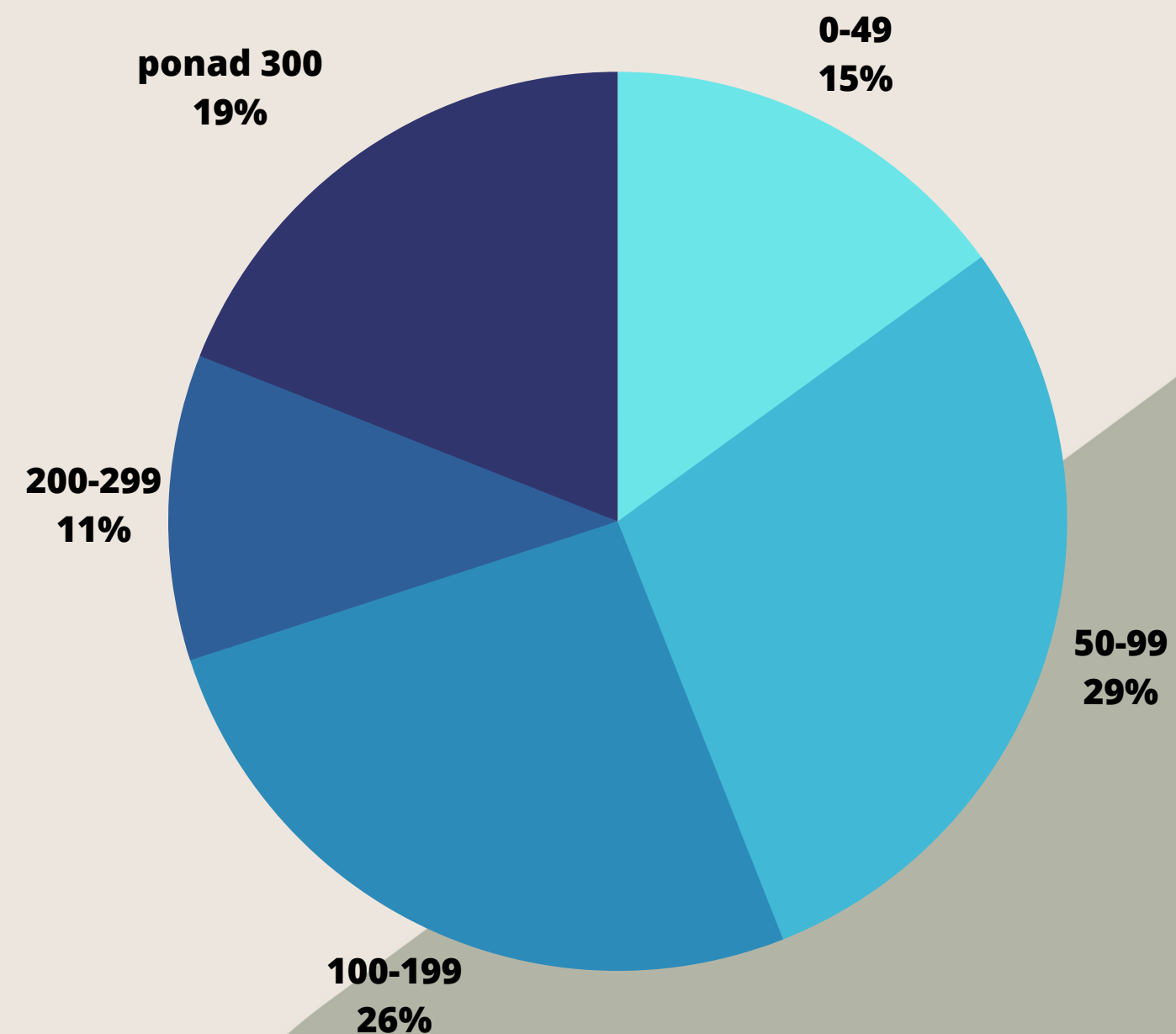
- Wyłącznie 5% analizowanych raportów dotyczyło uczelni bardzo dużych, mających łącznie powyżej 25 tys. studentów

2. Metryczka

W ramach prowadzonych analiz raportów PKA dla kierunków praktycznych, weryfikowano liczbę studentów danego kierunku. Liczby te dotyczyły zarówno studiów pierwszego stopnia jak i drugiego stopnia. Wyniki dla danego przedziału był sumaryczną wartością dla obu tych stopni studiów.

Analiza wskazała na względnie zrównoważony rozkład liczby studentów dla analizowanych kierunków. Choć większość ocenianych kierunków mieściła się w przedziale między 50 a 199 studentów (55%).

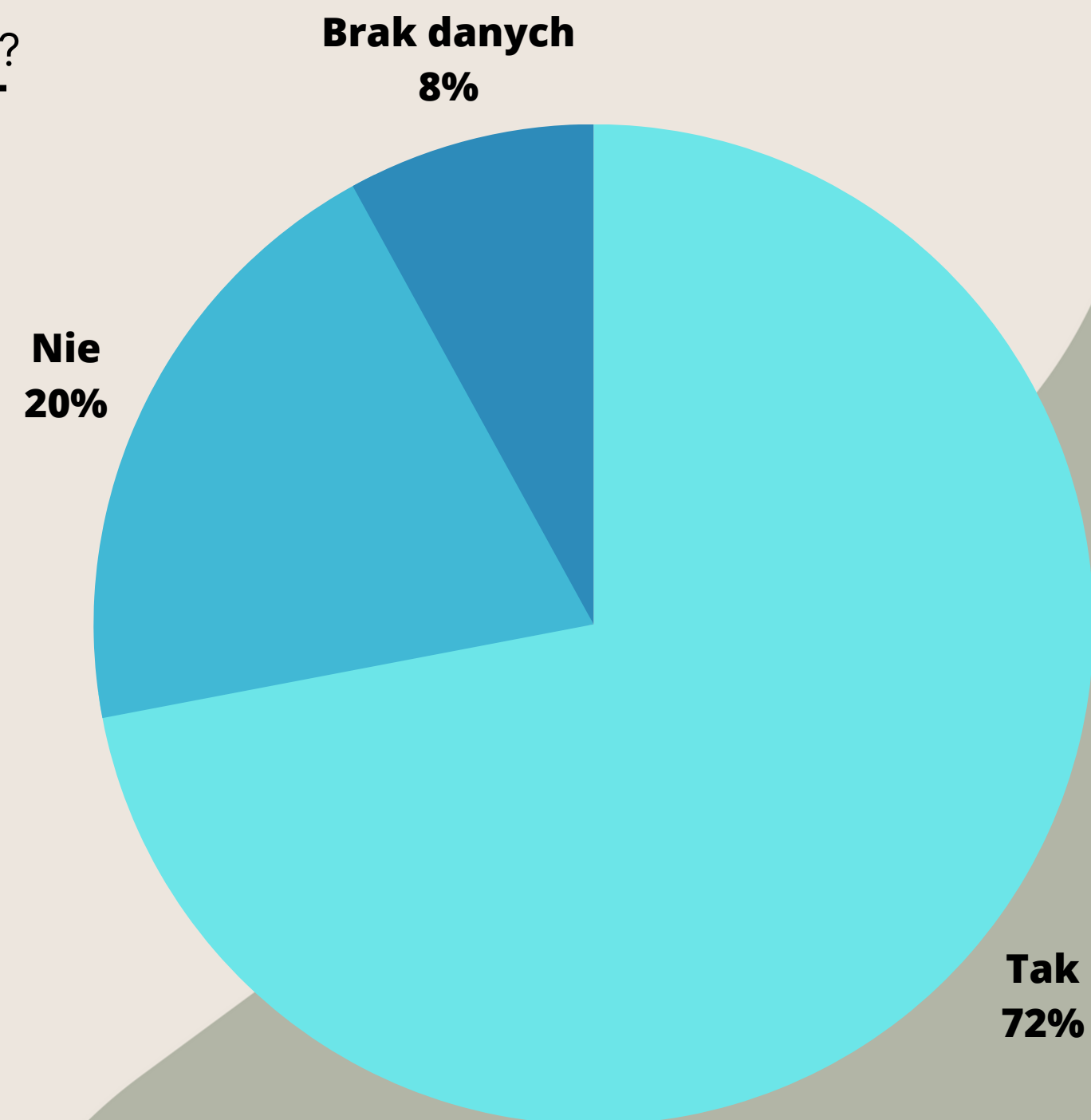

3. Wyniki

Czy funkcjonuje podmiot zrzeszający przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego?

Jednostki naukowe mając na uwadze potrzebę ciągłego podążania za postępującymi zmianami społeczno-gospodarczymi oraz zmieniającymi się potrzebami rynku pracy, powołują organ, zwany Radą Biznesu (alternatywnie figuruje także pod innymi nazwami). W skład tego organu wchodzi przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, którzy działają na rzecz rozwoju kierunku/wydziału/jednostki naukowej. Ich aktywność może przybierać zróżnicowane formy od tworzenia miejsc realizacji praktyk zawodowych, i prac dyplomowych przez tworzenie strategii kierunku i doskonalenia programu studiów. Wyniki zrzeszającego przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego (72%), co jest szczególnie istotne z perspektywy praktycznego charakteru kierunku studiów. W dalszej części analizy przedstawiony zostanie szczegółowy rozkład aktywności Rady Biznesu na rzecz jednostki naukowej a co za tym idzie, także studentów.

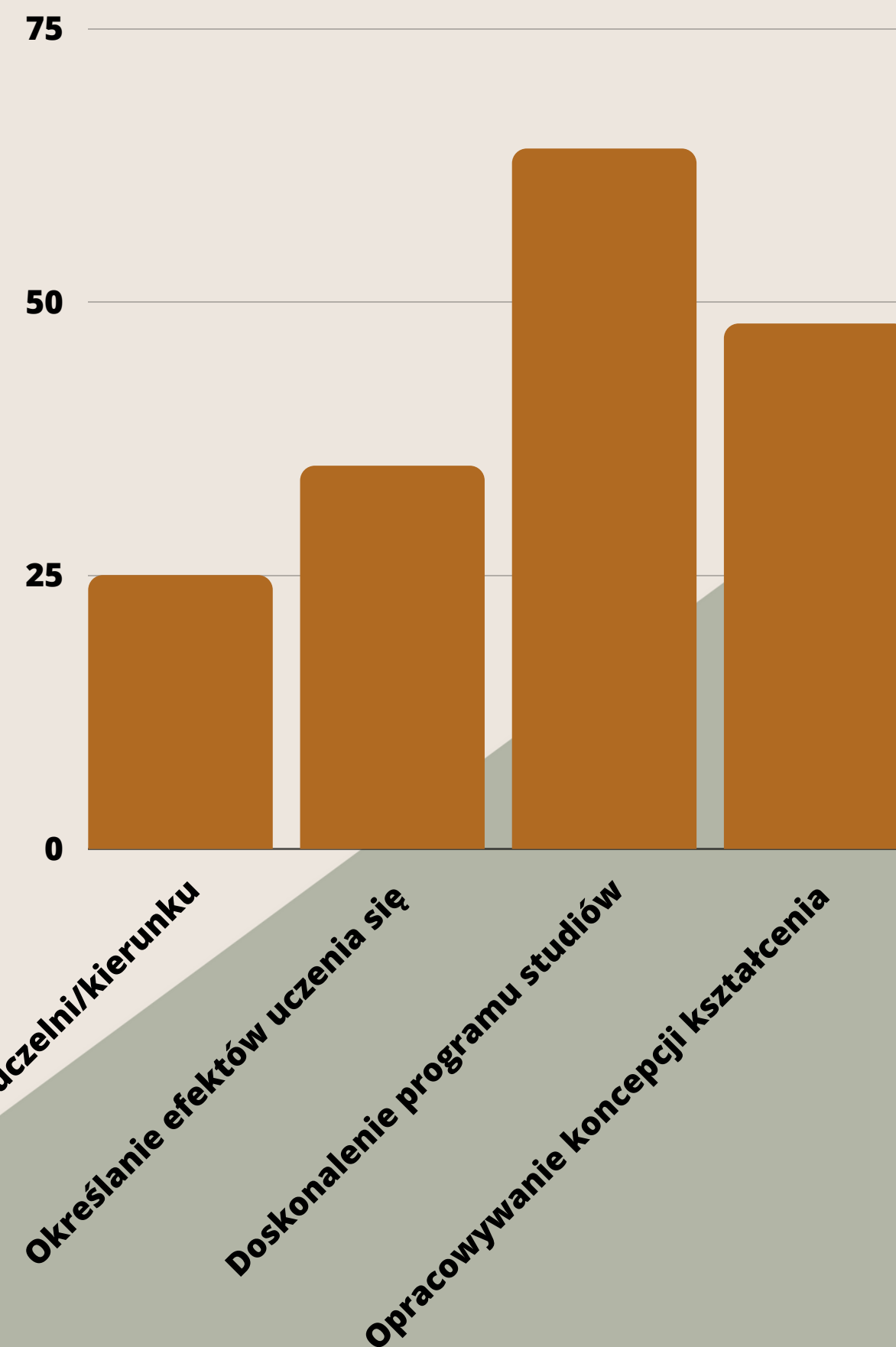
3. Wyniki

Jakie kompetencje w szczególności ma podmiot zrzeszający przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego?

Fakt istnienia organu typu Rada Biznesu został opisany na poprzednim slajdzie. W ramach analizowanych raportów zauważono, że nie zawsze wskazywano jednak na kompetencje tego organu. Dlatego przedstawione na wykresie wyniki dotyczą wyłącznie raportów, które zawierały takie informacje. Łącznie było to 70 raportów. W ramach analizy weryfikowano cztery obszary:

1. Współtworzenie strategii uczelni/kierunku
2. Określanie efektów uczenia się
3. Doskonalenie programu studiów
4. Opracowywanie koncepcji kształcenia

Weryfikacja zakładała możliwość wielokrotnego wyboru obszaru. Wyniki wskazują, że Rada Biznesu jest zaangażowana głównie w proces doskonalenia programu studiów, czyli modyfikowanie i tworzenie nowych przedmiotów/kursów na kierunku. Kolejnym obszarem, w który jest zaangażowane otoczenie społeczno-gospodarcze jest opracowywanie koncepcji kształcenia. W 35 raportach wskazano, że Rada Biznesu wspiera proces określania efektów uczenia się. Czwartym obszarem weryfikowanym podczas badania było współtworzenie strategii uczelni/kierunku (25 raportów wskazywało na tę rolę).

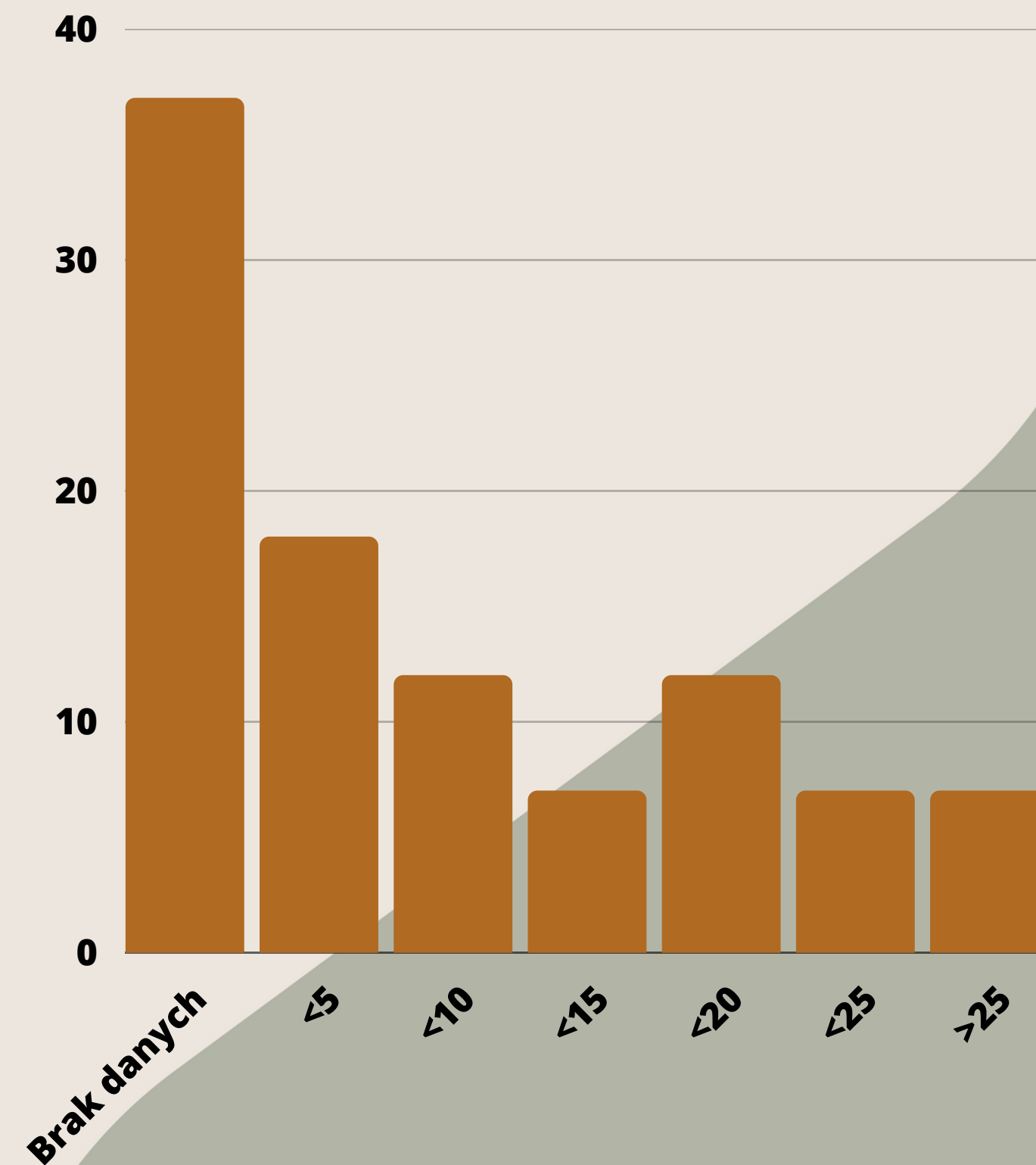

3. Wyniki

Z iloma przedstawicielami OSG współpracuje kierunek?

W ramach prowadzonych analiz raportów PKA, zweryfikowano także, czy wprost określono liczbę podmiotów, z którymi współpracuje jednostka naukowa. Podanie takiej informacji w raporcie końcowym nie jest wymagana od ekspertów ds. pracodawców. Natomiast wskazanie informacji o liczbie współpracujących podmiotów, pozwala nakreślić skalę współpracy a tym samym wnioskować na temat znaczenia przedstawicieli OSG w tworzeniu kierunku. W 37 raportach nie wskazano liczby podmiotów. W przypadku pozostałych analizowanych raportów wskazano liczbę podmiotów, która w przypadku większości oscylowała w granicach między 1 a 24 (56%). W wyłącznie 7% raportów wskazano, że współpracujących podmiotów z uczelniami jest więcej niż 24.

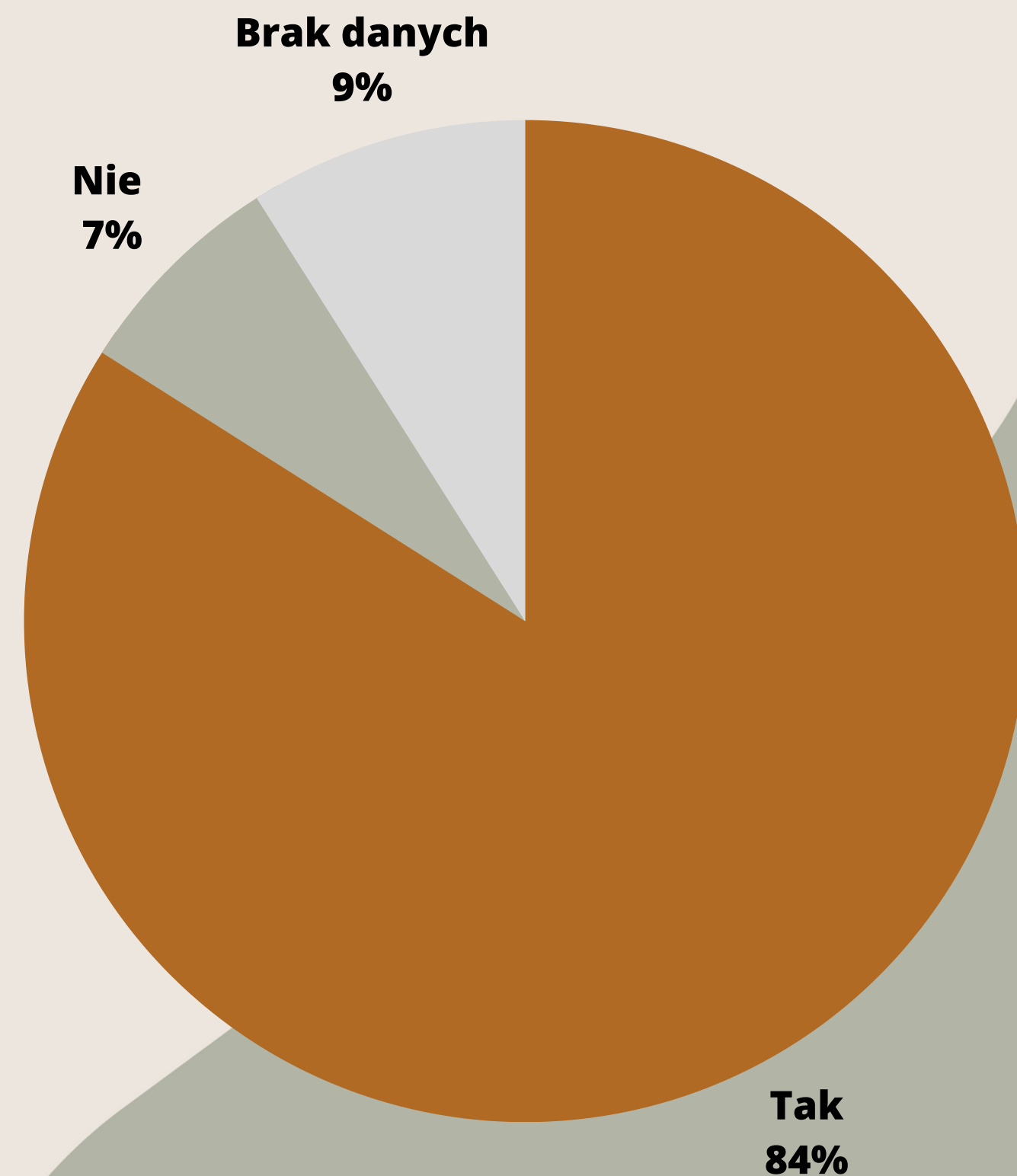

3. Wyniki

Czy współpraca z osg pozwala na realizację koncepcji kształcenia?

Przeprowadzona analiza raportów PKA pozwoliła stwierdzić, że w przypadku 84 % podmiotów współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala na realizację koncepcji kształcenia. W 9% analizowanych raportów nie wskazano na to zagadnienie. W przypadku 7 analizowanych raportów stwierdzono, że współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym nie pozwala na realizację koncepcji kształcenia dla analizowanych kierunków.

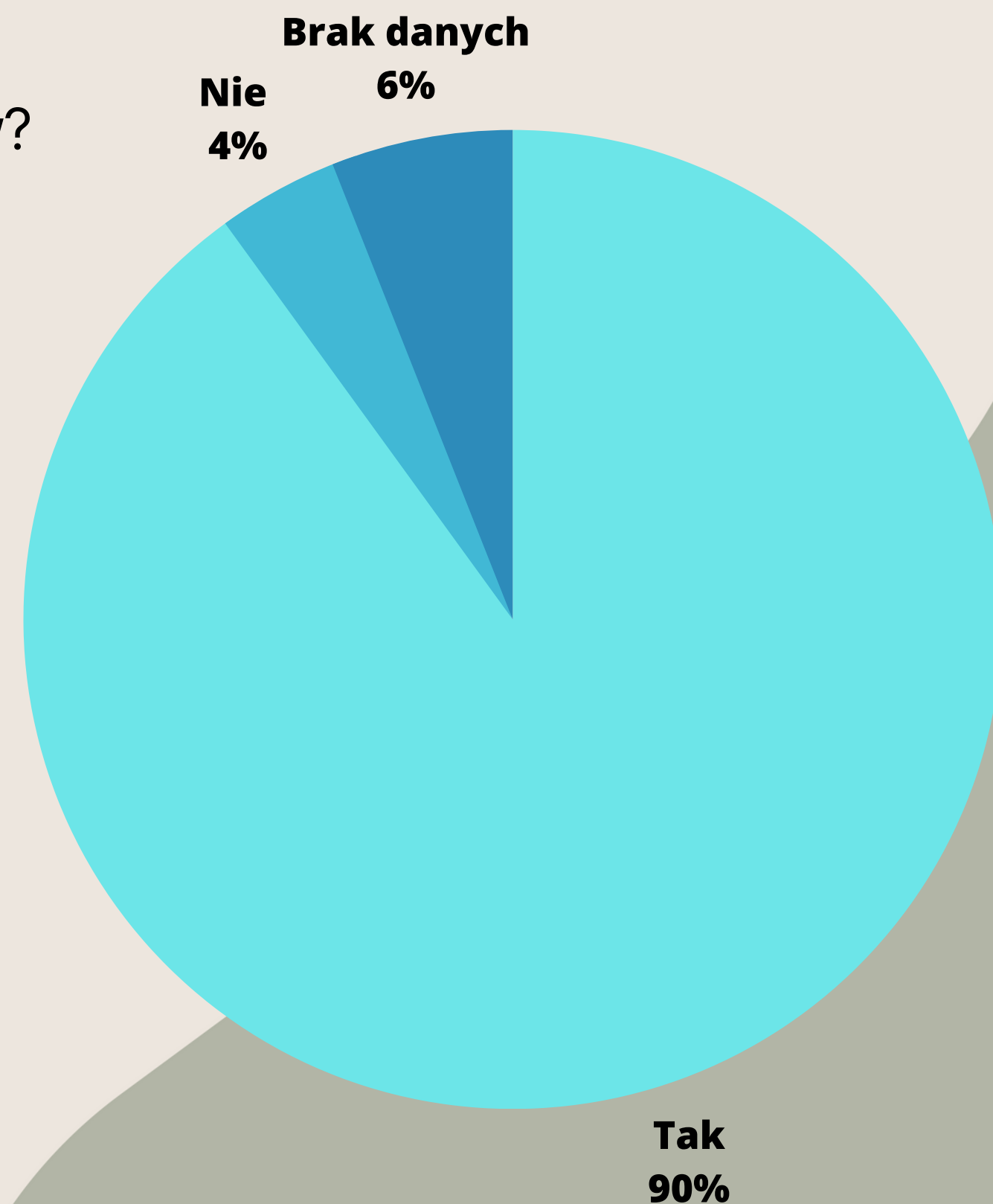

3. Wyniki

Czy otoczenie społeczno gospodarcze ma wpływ na program studiów?

Przeprowadzona analiza raportów wskazała, że w przypadku 90% kierunków otoczenie społeczno-gospodarcze ma wpływ na program studiów. Jako wpływ na program studiów traktowano w szczególności: możliwość wprowadzania zmian w programie studiów, wpływanie na podstawę programową, rekomendowanie zmian przedmiotów, ingerowanie w długość konkretnych przedmiotów (zarówno możliwość redukcji jak i zwiększenia czasu), proponowanie obieralnych przedmiotów fakultatywnych (które niejednokrotnie prowadzone były przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego) i inne. W przypadku 6% raportów niemożliwe było jednoznaczne stwierdzenie czy otoczenie społeczno-gospodarcze ma wpływ na program studiów. W przypadku 4% raportów nie wskazano na taką możliwość.

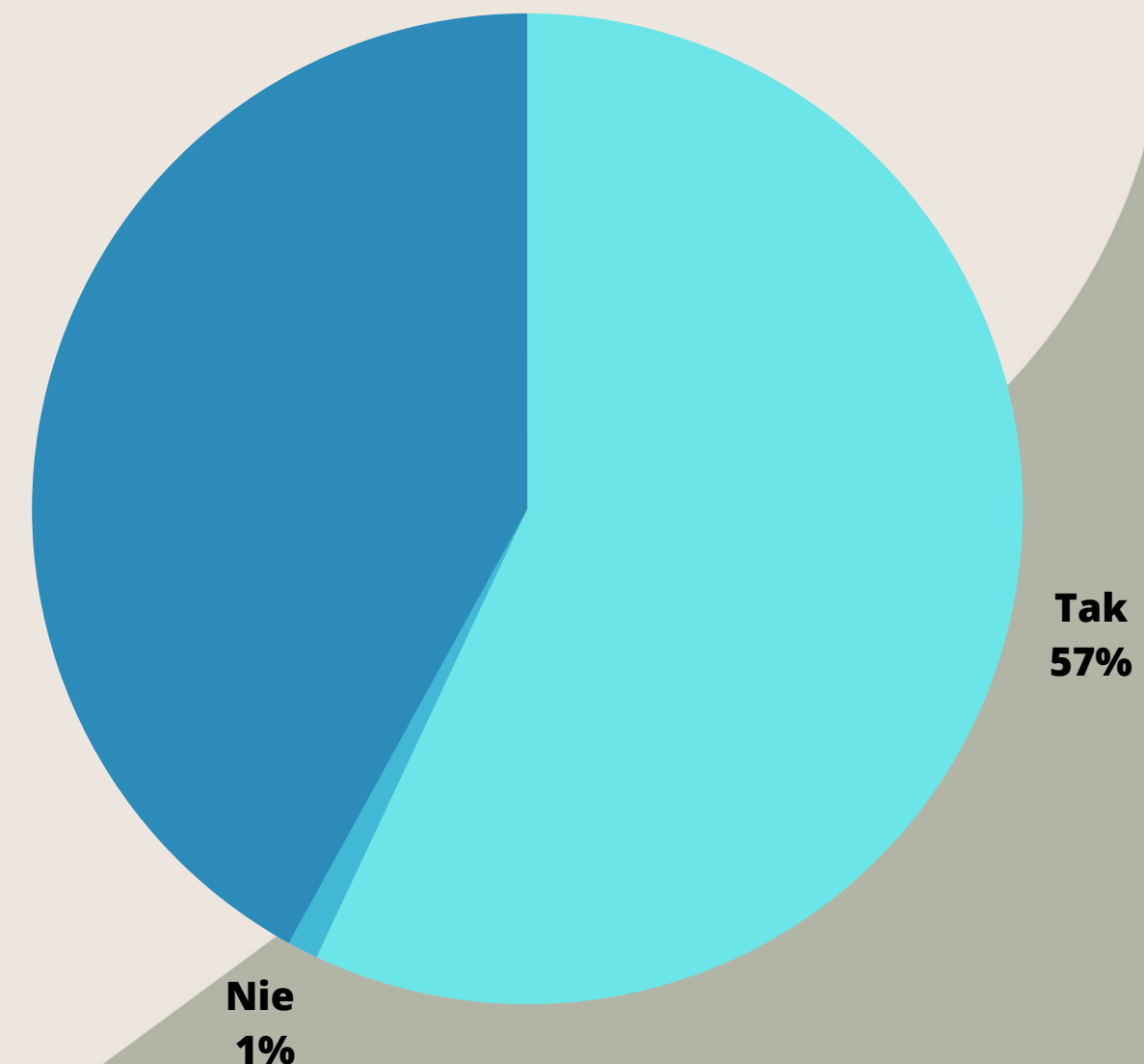

3. Wyniki

Czy absolwenci kierunku spełniają oczekiwania kwalifikacyjne OSG?

Kluczowe z perspektywy przyszłych pracodawców (przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego) jest, aby absolwenci kierunków spełniali oczekiwania rynku, posiadali odpowiednie kompetencje, wiedzę i umiejętności. Jak wynika z analizowanych raportów w przypadku 57% z nich stwierdzono, że absolwenci spełniają oczekiwania pracodawców. W przypadku 42% nie było możliwe zweryfikowanie informacji dotyczącej badanego zagadnienia. Wyłącznie w jednym raporcie wskazano, że absolwenci kierunku w niedostatecznym stopniu odpowiadają oczekiwaniom przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

**Brak danych
42%**

**Tak
57%**

**Nie
1%**

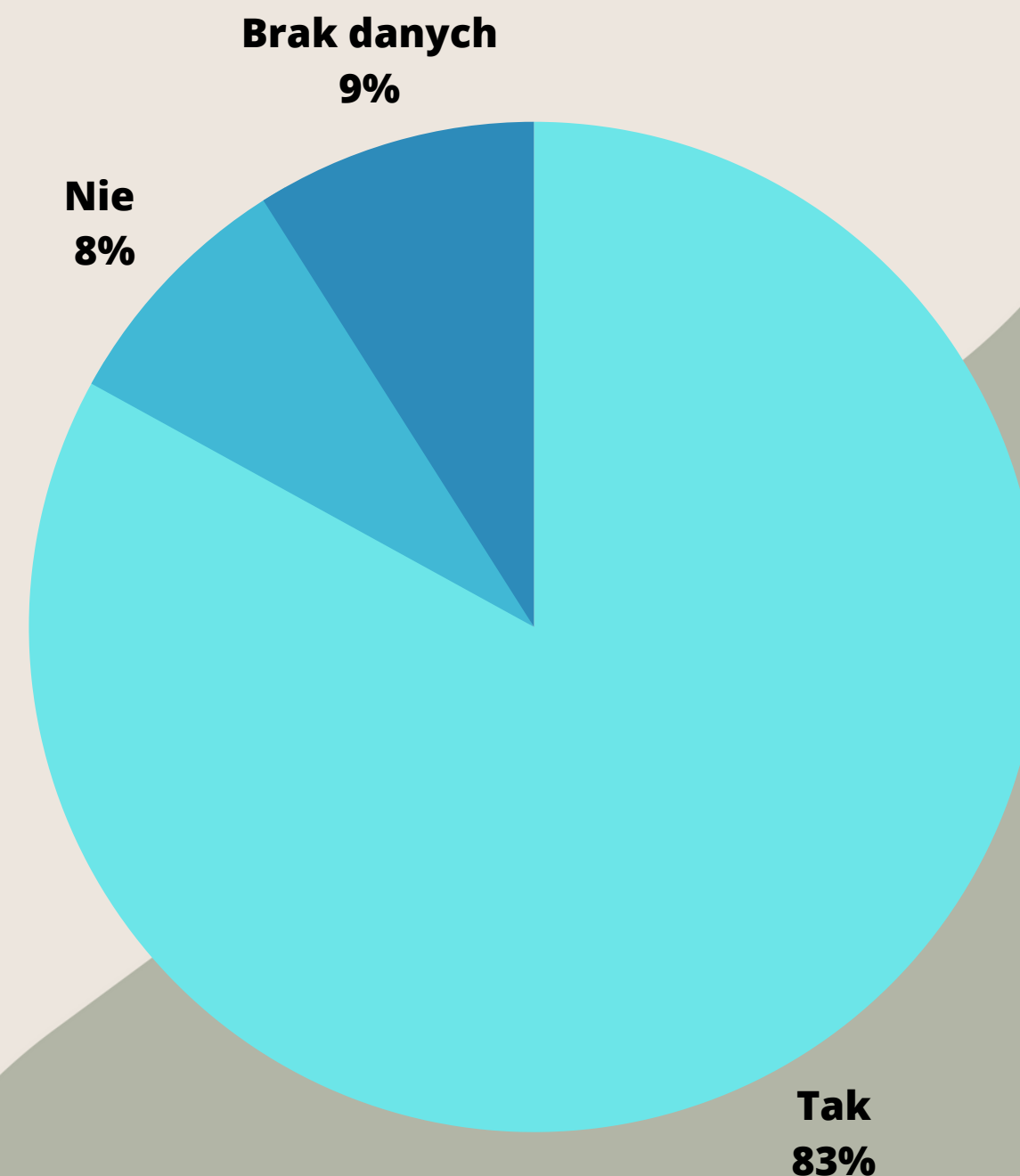

3. Wyniki

Czy współpraca z OSG jest systematyczna?

Systematyczność współpracy władz danego podmiotu z otoczeniem społeczno-gospodarczym wyrażana może być na różne sposoby np. poprzez regularne organizowanie spotkań z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, prowadzenie dialogu, którego efektem mogą być porozumienia w różnych obszarach takich jak realizacja praktyk i inne.

Wyniki analizy raportów skazują, że 83 % kierunków dba o systematyczność współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W przypadku 9% raportów brakowało wskazania informacji o fakcie prowadzenia systematycznej współpracy. W 8% raportów wskazano na brak systematycznych działań w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

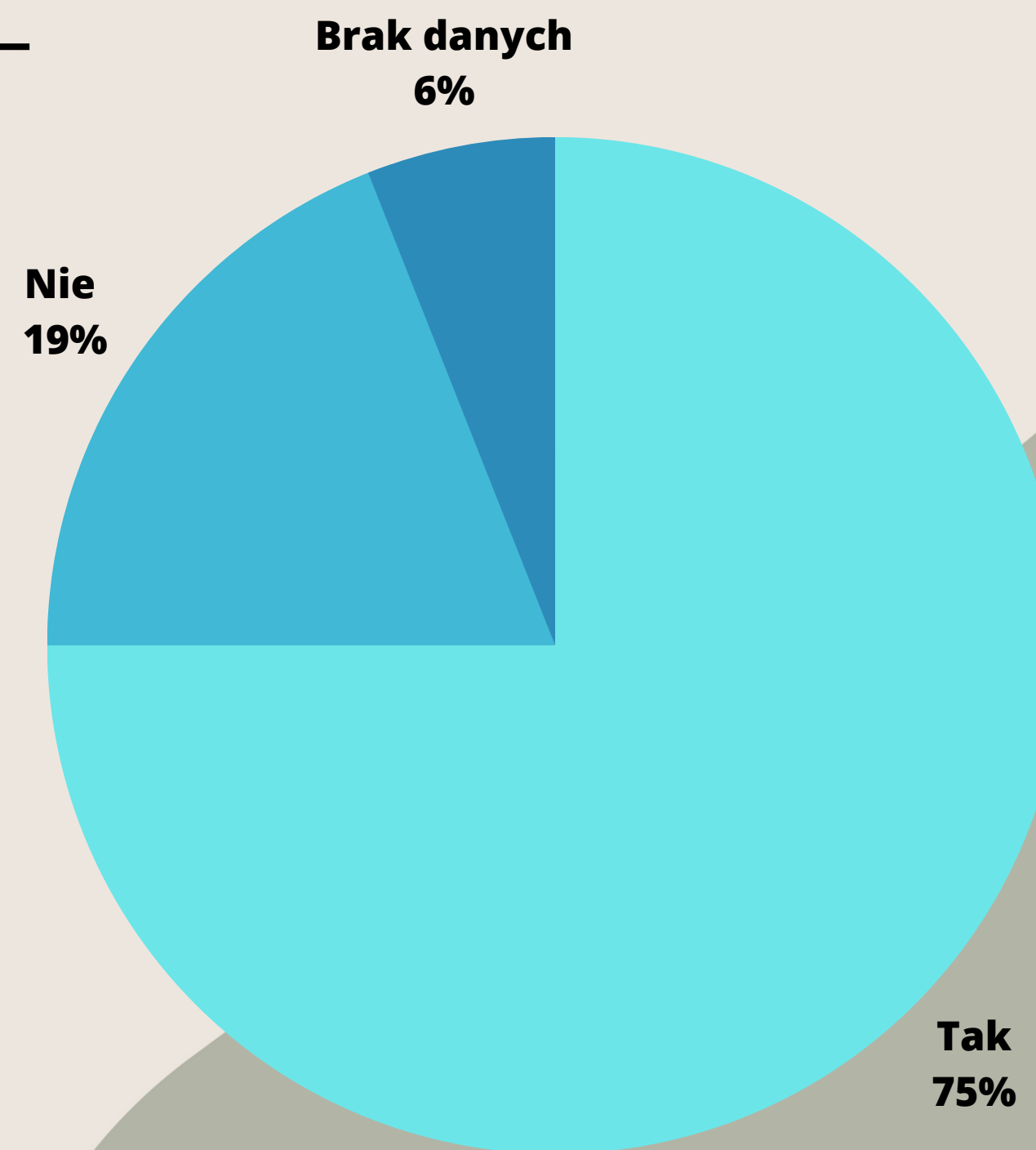

3. Wyniki

Czy współpraca jest uregulowana/sformalizowana?

Form współpracy kierunku z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest wiele i może przybierać różne formy. Dobre funkcjonowanie współpracy pomiędzy uczelnią a otoczeniem społeczno-gospodarczym nie wymaga sformalizowanego charakteru, wynikającego na przykład z umowy pomiędzy stronami. Jednak jak pokazują analizy raportów 75% jednostek dąży do formalizacji/uregulowania współpracy poprzez różnego rodzaju umowy lub regulacje wynikające z dokumentów wewnętrznych uczelni. W 19% analizowanych raportów nie odnotowano formalnego charakteru współpracy pomiędzy jednostką naukową a otoczeniem społeczno-gospodarczym, co nie jest jednoznaczne z brakiem współpracy. Współpraca może mieć charakter nieformalny. W 6% raportów nie odnotowano informacji regulacjach dotyczących współpracy. Wynik pozytywny oznaczano dla kierunku, nawet jeśli nie wszystkie współpracujące mają sformalizowaną współpracę a wyłącznie część z nich. Należy wskazać, że raporty nie pozwalają jednoznacznie stwierdzić jaki procent przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego ma sformalizowaną współpracę. Niemniej należy zauważyć, że sformalizowana współpraca ma miejsce najczęściej w przypadku realizacji praktyk zawodowych przez studentów u przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

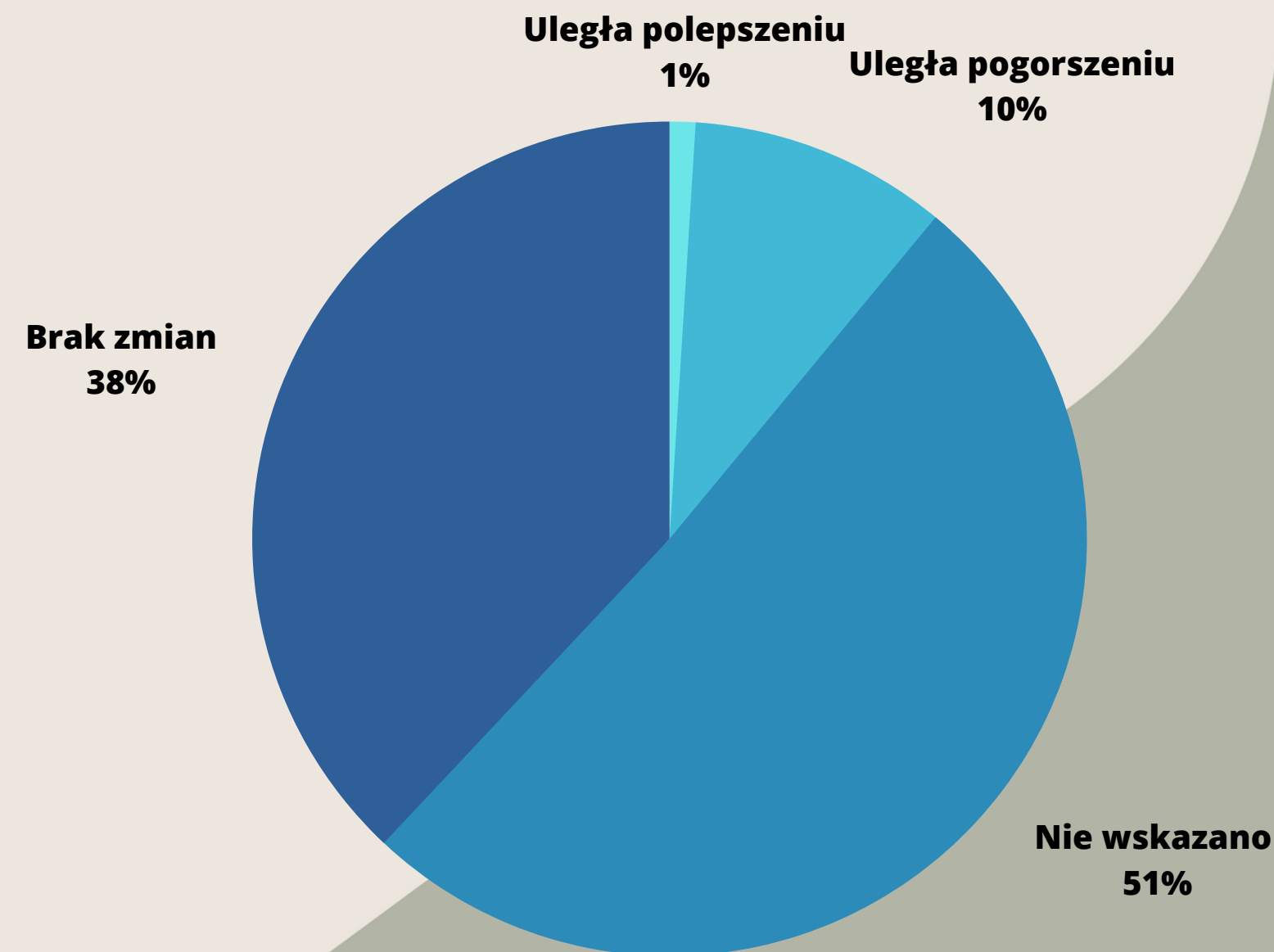

3. Wyniki

Jaki wpływ na współpracę z osg miała pandemia?

W 2019 rozpoczęta pandemia COVID-19 wpłynęła w sposób znaczny na funkcjonowanie Państwa. Duże znaczenie miała pandemia także w kontekście prosperowania jednostek naukowych i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. W ramach prowadzonych analiz zweryfikowano czy w kryterium 6 znajduje się informacja o tym jaki wpływ na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym wywarła pandemia. W nieznacznej większości (51%), nie wskazano w ogóle na fakt wpływu pandemii na współpracę otoczenia społeczno-gospodarczego z uczelnią. Co dziesiąty raport zawierał informacje o tym, iż pandemia miała negatywny wpływ na współpracę. W ramach raportów podnoszono szczególnie kwestie związane z brakiem możliwości organizacji regularnych spotkań czy ograniczeniem możliwości przyjmowania praktykantów. W jednym raporcie wskazano, że w trakcie pandemii doszło do wzmożonego kontaktu i współpracy. Analiza dowiodła także, że pozostałe 38% raportów nie wskazało na zmianę w tym zakresie.

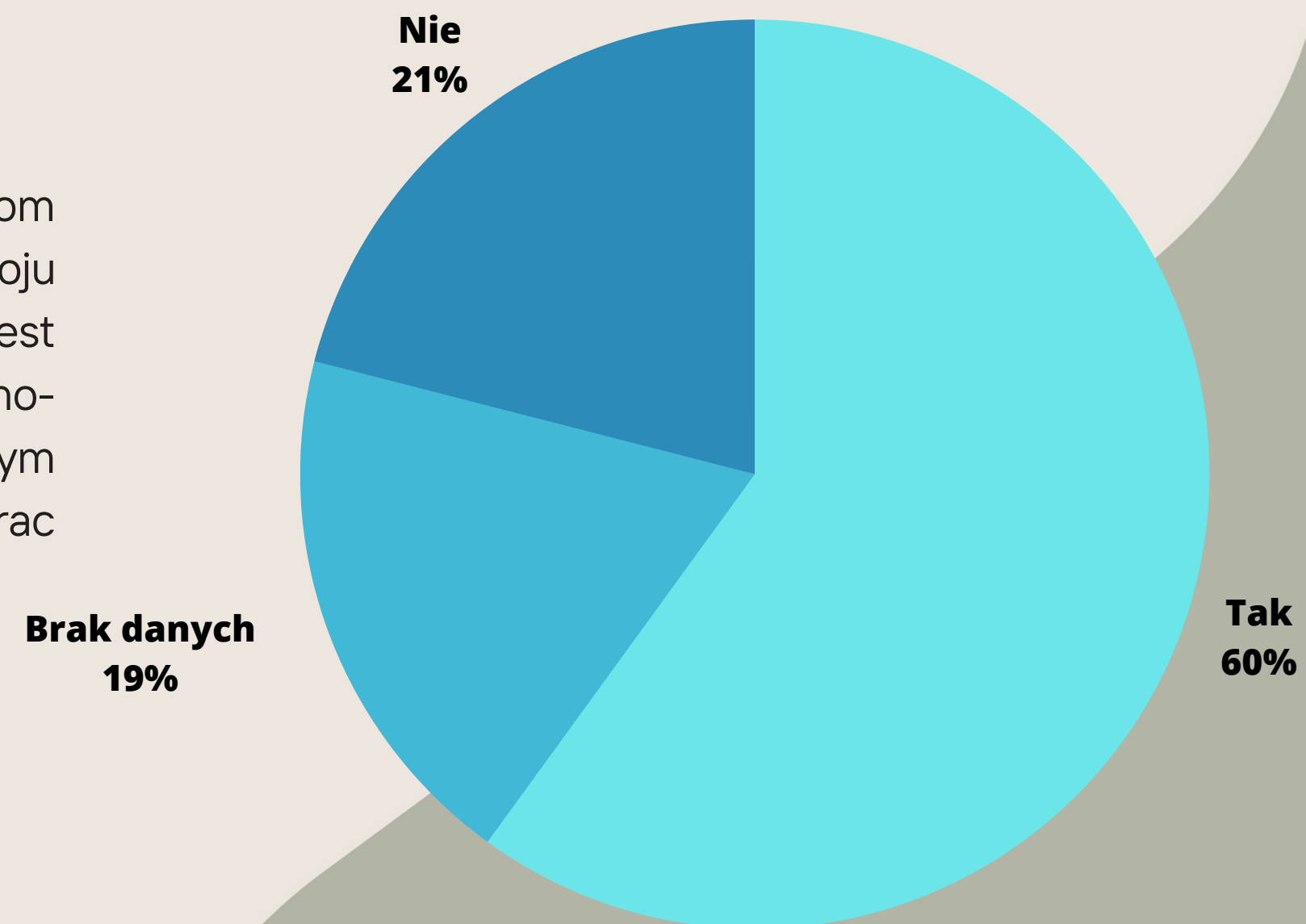

3. Wyniki

Czy są prowadzone okresowe oceny współpracy z OSG?

Okresowa ocena współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala uczelniom weryfikować realne zaangażowanie podmiotów zewnętrznych w proces rozwoju kierunków/wydziału/uczelni. Wyniki analiz wskazują, że 60% raportów potwierdza, że jest prowadzona regularna ocena okresowa współprac pomiędzy otoczeniem społeczno-gospodarczym a uczelnią. W 19 raportach nie stwierdzono informacji o stanie faktycznym. W przypadku 21 % raportów odnotowano brak prowadzenia okresowej oceny współprac z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

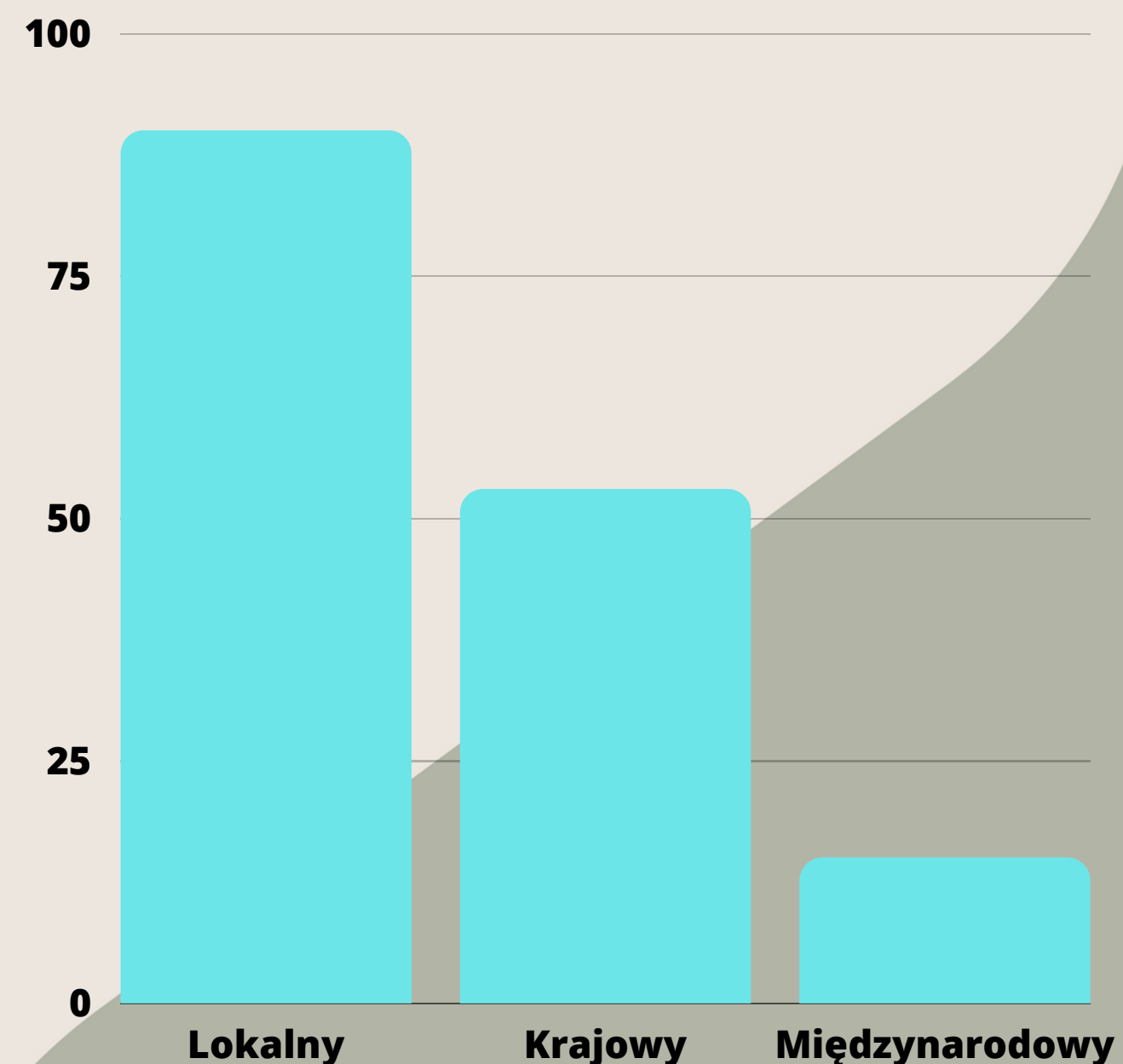

3. Wyniki

Jaki charakter przybiera współpraca z OSG?

W ramach przeprowadzonej analizy przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego mogą mieć różny zasięg swojej działalności. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego w zależności od rozpatrywanego kierunku mogą reprezentować branże, które mają charakter lokalny (w rozumieniu, gmina, powiat), krajowy (dotyczący terenu całego kraju) lub międzynarodowy (związany z działaniami na terenie kraju oraz poza jego obszarem). W przypadku większości z nich (90) działalności ma charakter lokalny, taki stan rzeczy może wynikać między innymi z typu kierunku oferowanego na wydziale. podmiotów współpracujących z uczelnią/kierunkiem, prowadzi działalność krajową (53). Wyłącznie 15 przedstawicieli świadczy usługi na arenie międzynarodowej.

3. Wyniki

Czy są prowadzone zajęcia przez praktyków z OSG w jednostkach naukowych?

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego w różny sposób mogą współpracować z kierunkiem. Jednym z elementów, w który angażują się przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego są zajęcia dydaktyczne, które niejednokrotnie są przez przedstawicieli prowadzone. Prowadzenie zajęć może dotyczyć przedmiotów kierunkowych jak i kursów obieralnych. Dodatkowo należy zaznaczyć, że wymiar czasowy prowadzonych zajęć przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego może być bardzo zróżnicowany. Analiza wykazała, że 77% raportów potwierdza, iż przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego prowadzą zajęcia w jednostkach naukowych dla badanego kierunku. Analiza wskazała także, że 20% raportów nie podnosi tego zagadnienia. W przypadku 3% raportów odnotowano brak zaangażowania przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzenie zajęć dydaktycznych.

**Brak danych
20%**

**Nie
3%**

**Tak
77%**

